

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Adéla Kratochvílová

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent DP: Mgr. Josef Nota, Ph.D.

Datum odevzdání posudku: 20.01.2015

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: „Dramatická výchova z pohledu učitele“

Předložená práce je věnována dramatické výchově jako předmětu na základní škole. Hned v úvodu je zřejmé, že je autorka přesvědčena o užitečnosti dramatické výchovy a za cíl si klade zjistit, jak často se dramatická výchova na školách vyskytuje; průzkum ale okamžitě zužuje na České Budějovice. Další úvodní definice cílů výzkumného šetření jsou příliš obecné („zjistit co nejvíce informací o dramatické výchově od samotných učitelů, kteří se jí zabývají“). Domnívám se, že úvodní nepřesné vydefinování toho, proč psát tuto práci, uškodilo posléze samotné empirické části.

Autorka rozdělila práci tradičně na teoretickou a empirickou část.

V **teoretické části** seznamuje čtenáře s historií dramatické výchovy, definuje její pojmy, postavení na základní škole a formativní metody, kterými jsou naplňovány její cíle. Autorka čerpá především z pramenů od E. Machkové, S. Mackové a J. Valenty. Tato část je vcelku přehledná. Poněkud nejednotně a zmateně ale působí kapitola 9: „Osobnost učitele“. Směs podkapitol o učitelských kompetencích, didaktických zásadách a učitelských typech dle zaměření, považuji (vzhledem k zaměření práce) za poněkud nadbytečnou a absence těchto podkapitol (či jejich uspořádání do logického celku) by práci prospěla.

Empirická část:

V druhé, výzkumné části chce autorka zjistit:

- 1) jak probíhají hodiny dramatické výchovy na Českobudějovicku (tedy zjistit náplň hodin)
- 2) jakým způsobem (dle učitelů) přispívá dramatická výchova k osobnostnímu rozvoji žáků
- 3) jakým způsobem učitelé reflektují svou práci

Autorka práce se rozhodla pro smíšený výzkum, kde kombinovala dotazníkové šetření, pozorování a rozhovory s učiteli. K této empirické části bych měl několik připomínek.

Dotazníkové šetření (díky malému počtu učitelů zabývajících se dramatickou výchovou) nakonec reprezentuje výzkumný vzorek čítající 9 učitelů. Pro mne je velkou otázkou, zda-li má vůbec smysl dát si tolik práce s vyhodnocováním údajů, které nejsou (ani pro Českobudějovicko) reprezentativní. Zobecnění pak působí velmi zjednodušujícím dojmem a koláčové grafy občas samoúčelně (např. grafické znázornění toho, že 11% z respondentů jsou muži, tedy jeden). Interpretací takto nízkého vzorku respondentů si tedy sama na sebe autorka práce nastražila pro posuzovatele kvality výzkumu past.

Za nejpřínosnější část práce považuji rozpracování případových studií jednotlivých učitelů. Zejména tam, kde zřejmě v rozhovorech docházelo k otevírání diskuze nad rámcem uzavřených otázek, jsou patrné silné osobní výpovědi, zejména k motivaci učitelů pro vedení

dramatických kroužků (například Jany a Libuše). K výzkumné otázce od autorky „jakým způsobem přispívá dramatická výchova k osobnostnímu rozvoji žáků“ se zase pregnantně vyjadřuje respondent Tomáš, když se vlastně od otázky distancuje, neboť se to „těžko pozná“. Dle mého názoru si takto nízký počet respondentů zasloužil hloubavější uchopení právě v těchto případových studiích a hledání opěrných bodů ve výpovědích, které by pomohli autorce této práce objevit to, jak složité je zodpovědět si na výzkumné otázky 2 a 3 a další otázky zformulovat během následných analýz rozhovorů.

Poslední z připomínek mám k tomu, jak se autorka pokoušela zodpovědět na otázku č. 3. Je zřejmé již z teoretické části, že autorka mísí volně pojmy „reflexe“, „sebereflexe“ a „sebehodnocení“. Tento pojmový zmatek jí poté nedává šanci si na otázku po reflexi jejich vlastní práce pregnantněji odpovědět (viz. otázky v dotazníku 16-21), nicméně je třeba přihlédnout k tomu, že toto je v současnosti i u odborné veřejnosti poměrně běžné. Výsledkem je poté lapidární vyznění, že učitelé sebereflexi (reflexi, sebehodnocení) provádí, vedou k ní i své žáky a jde zřejmě o vlastní zhodnocení, které jim trvá různě dlouho. Myslím, že to nestačí.

Práce obsahuje také několik formálních nedostatků, které ovšem považuji za zanedbatelné.

Závěr práce by si možná zasloužil určité shrnutí výsledků, aby se mohl čtenář zorientovat, jak se diplomantce posunul náhled na studovanou problematiku.

Shrnutí:

Přes zmíněné metodologické nedostatky je třeba připomenout, že autorka prokázala, že se orientuje v základní literatuře dramatické výchovy a teoretickou část zpracovala v požadavcích kladených na tento typ prací.

Domnívám se, že rozhovory s učiteli a následné rozpracování případových studií jsou nejpřínosnější částí celé práce, neboť obohatily především samotnou diplomantku o kontakt s pedagogickou realitou, což je zmíněno i v závěru celé práce. Je škoda, že u nich autorka nesetřvala delší dobu, neboť věřím, že by mohly přinést mnohem více platnějších výzkumných dat, zejména k otázce 1.

Navrhuji proto hodnocení „dobře“ s přihlédnutím na možnost diplomantky se k připomínkám u obhajoby vyjádřit.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

podpis vedoucího – recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 20.01.2015

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
-----------------------	---------	-------------	-------	-----------